

Årsrapport fra programsensor Helge Lødrup

BA-programmet i språkvitenskap og MA-programmet i lingvistikk 2015-17

0. Generelt om programsensorrapporten

Jeg ble oppnevnt som programsensor i juni 2017. Men arbeidet kom i gang en del senere. Dette skyldtes flere forhold i fagmiljøet, bl.a. skifte av programstyreleder og en permisjon.

Den 11.4.2018 var jeg på møte med fagmiljøet i Bergen. Det viste seg da å være noe ulike oppfatninger om hva slags møte dette skulle være. Jeg hadde forstått det slik at det skulle være et møte som innledet evalueringsprosessen, mens andre øyensynlig hadde forstått det slik at det skulle konkludere den. Jeg fikk også møte en gruppe studenter, fem stykker som var i annet studieår på BA. I rapporten refererer jeg av og til hva "de ansatte" og "studentene" har sagt - dette er da min referering og fortolkning av hva jeg fikk høre på disse møtene.

Utenom disse møtene er programsensorrapporten basert på

- En udatert egenrapport som jeg fikk av programstyreleder 1.2.2018, med vedlegg resultatstatistikk og en oversikt over exfac og exphil
- Webinformasjon: programbeskrivelser, studieplaner, emnebeskrivelser, timeplaner, emnerapporter i Studiekvalitetsbasen
- Opplysninger og materiale jeg har fått av studieveileder Øyvind Byrkjedal-Bendiksen: pensumlister, eksamensoppgaver, og oversikter over avlagte eksamener og innleverte masteroppgaver

Jeg er også kjent med fakultetets programsensormappe, programmenes forrige egenrapport fra 2015, og programsensorrapporten datert 14.9.2015.

Det jeg er blitt bedt om å er blitt bedt om å vurdere, er kopiert inn under. Det kursiverte er generelle krav til rapporten, og det under er spørsmålene til årets rapport. Jeg har ikke funnet det hensiktsmessig å disponere rapporten etter dette, den består av en del om BA og en del om MA.

I. Pensum, studieopplegg og undervisning

II. Vurderingsordningane som vert nytta i studieprogrammet, jf. § 3-9 i universitets- og høyskolelova. Som grunnlag for vurderinga si skal programsensor få ein oversikt som dokumenterer vurderingsordninga og sensorordninga for det enkelte emne i studieprogrammet. Programsensor skal særskilt evaluere vurderingsordninga når det berre nyttast interne sensorar. Dei programansvarlege må vurdere om programsensor for dette formålet skal få ytterlegare informasjon om vurderingsordninga.

III. I kva grad programsensor har delteke i drøftingar i fagmiljøet om kvalitetsutvikling i studieprogrammet

IV. Ev. særlege tilhøve ved gjennomføringa av studieprogrammet i perioden

V. Rolla og oppgåvene som programsensor

- Evaluering av fagleg oppbygging av studieprogram
- Vurdering av den faglege kvaliteten på studieprogram i høve til nasjonal og internasjonal standard
- Ytterlegare problemstillingar som vert avtala i dialog mellom programstyre og programsensor i løpet av sensorperioden. For året 2017 vert følgjande tema foreslått:
  - o Korleis opplev studentane den manglande valfridomen som er i dagens spesialisering?
  - o Korleis er breidda av lingvistikkfaget ivaretatt i programma?
  - o Kor godt fungerer bachelorprogrammet som grunnlag for vidare studium, t.d. til masterprogrammet i logopedi?
  - o Korleis opplev studentane og vitskapleg ansatte digital eksamen (Inspira) og ny læringsplattform (Mitt UiB)?
  - o Korleis blir kvaliteten sikra gjennom rutinar for evaluering og oppfølging av evaluering?

La meg si med en gang at det er klart at begge de evaluerte programmene ser ut til å holde høy kvalitet. Når jeg i det følgende av og til kommer med noen kritiske synspunkter og forslag til justeringer, er det ikke slik å forstå at dette gjelder alvorlige mangler ved programmene.

BA-programmet i språkvitenskap

Generelt

Forrige gang studietilbudet ble evaluert, var det to spesialiseringer på BA, allmenn lingvistikk og datalingvistikk. Muligheten for spesialisering i datalingvistikk er nå lagt ned. (Jeg følger tradisjonen i å omtale både BA-programmet og MA-programmet som programmer i lingvistikk, til tross for at dette ikke er det offisielle navnet på BA-programmet.)

Generelt kan man si at BA-programmet er av en type som ser ut til å finnes mange steder i verden, med større eller mindre variasjoner. Det er 10-poengsemner i hver av de fire grunnleggende systemdisiplinene. Dette gir rom for grundige innføringer. Videre er det innføringer i logikk, statistikk, psykolingvistikk og datalingvistikk. Endelig er det et emne om språkvariasjon hvor studentene skal skrive BA-oppgave.

Lingvistikk er i utgangspunktet et felt med veldig stor bredde. Det sier seg selv at et BA-studium verken kan eller bør gi en innføring i "alt", fra instrumentalfonetikk til språkfilosofi. Studieprogrammer har sine spesialiteter som reflekterer lokale fokus og tradisjoner. For dette programmet må eksperimentell psykolingvistikk og datalingvistikk nevnes spesielt. Eksperimentell psykolingvistikk er en spesialitet som styrkes av samarbeidet med kognisjonsvitenskap, og statistikkemnet kan sees i sammenheng med dette. Datalingvistikk har lenge vært en viktig spesialitet. Datalingvistikkemnet viderefører temaer fra det tidligere datalingvistikkstudiet. Den formelle logikken kan sees i sammenheng med det, men er kanskje det emnet som gir inntrykk av å være minst integrert i helheten.

BA-studentene får her en stor bredde i sin kompetanse, og et godt grunnlag for MA. Man må også kunne tenke seg at ikke minst datalingvistikk og statistikk er emner som vil bidra til å øke studentenes muligheter på arbeidsmarkedet.

I beskrivelsen av læringsutbytte er første punkt under kunnskaper at studentene "har brei kunnskap om sentrale tema, teoriar, problemstillingar, prosessar, verktøy og metodar innanfor språkvitenskap". Dette har fått stor vekt i programmet. Det er et valg som jeg ikke vil kritisere, men jeg vil likevel peke på noen konsekvenser av dette valget: Det er ingen videregående emner eller særemer som bygger videre på kunnskaper fra

introduksjonskursene, og det ser ikke ut til å være rom for å lese forskningsartikler på BA-studiet. Det blir også mindre plass til emner som har å gjøre med hvordan verdens språk "ser ut". Det tradisjonelle emnet i særspåk finnes ikke lenger, og typologi og diakroni må konkurrere med hverandre innenfor rammen av LING251 (Språkvariasjon i tid, rom og samfunn med bacheloroppgåve).

Alle BA-emnene er introduksjoner. Ingen av BA-emnene har angitt forkunnskapskrav, ikke en gang LING251. Dette siste skyldes kanskje en feil, det er vanskelig å tenke seg annet enn at BA-oppgaven må være basert på kunnskaper fra introduksjonsemner.

Valgfrihet

Studentene har ikke noen valg mellom emner på BA. Dette ser ikke ut til å være noen spesielt uvanlig situasjon i et HF-fag. Det er ikke slik at andre BA-program på fakultetet nødvendigvis har så mye valgfrihet, f.eks. er det ingen valg på BA i fransk og russisk.

Ideelt sett kunne man si at lingvistikk burde stå i en særstilling med hensyn til valgmuligheter, ettersom det i utgangspunktet er et felt med stor bredde. På den annen side er lingvistikk tradisjonelt et lite program, både her og ved andre universiteter, og det er her som ellers slik at ressurstilgangen setter grenser.

Da jeg spurte BA-studentene om hvordan de opplevde mangelen på valgfrihet, var det ingen som sa direkte at de opplevde det som problematisk. Det de fokuserte på, var at det er en fordel med bredde og oversikt. Når det er sagt, kom studentene også med enkelte kommentarer som kunne forstås som et ønske om valgfrihet. For eksempel var det én som gjerne ville slippe LING123, én som etterlyste et særspåkemne, osv.

Samarbeid

Samarbeidet med kognisjonsvitenskap er klart en verdifull ressurs for programmet. Derimot er det ikke noe egentlig undervisningssamarbeid med andre fag. Ideelt sett kunne man tenkt seg at enkelte emner på f.eks. nordisk eller engelsk kunne vært godkjent i lingvistikkprogrammet. Det kunne nevnes at lingvistikkprogrammet i Oslo godkjenner at studentene innenfor 80-gruppen tar enkelte emner fra andre programmer. En annen mulighet kunne være at lingvistikk og et språkfag samarbeider om emner som kan tas på begge programmer. (Men det kan da være et mulig problem at noen emner er på 10 poeng, og andre er på 15.)

Progresjon

I studieplanen for BA er den anbefalte progresjonen slik at studentene etter exphil og exfac tar lingvistikkemner i 2. og 3. og 4. semester. Så er det 60 frie studiepoeng i 5. og 6. semester. Dette er naturligvis et forslag, som ikke forplikter studentene. Men studentene ga inntrykk av at det var vanlig å ta studiet på denne måten. Dette har klare fordeler. Man får studentkull som går på alle forelesninger sammen, og man reduserer risikoen for å "miste" studenter til andre programmer.

Man kan likevel spørre om dette er den optimale progresjonen. Allmenn lingvistikk er knyttet til studiet av enkeltspåk, og det sier seg selv at all kunnskap om morsmål og fremmedspåk er verdifull for studiet. Slik studiet er nå, er det ingen emner som fokuserer på ett språk (etter at særspåket ble nedlagt). Den gjennomsnittlige student som følger anbefalt progresjon, vil derfor ikke ha andre språkkunnskaper enn de fra videregående skole. Det er da påfallende at det i emnebeskrivelsene for flere av BA-emnene finnes en standardformulering

som sier at "Det er også ein føremon dersom studentane har teke eit språkfag på førehand". (Det er kanskje for å appellere til studenter fra språkfag.)

Det vil være naturleg at studenter som tar BA i lingvistik, bruker de siste 60 poengene på et språkfag. (I studieplanen sies det på en påfallende måte: "Det blir tilrådd at studenten har [sic] minst 60 studiepoeng frå eit språkfag".) Etter 90 poeng lingvistik vil studentene ha et svært godt faglig grunnlag for å ta et språkfag. Men det er vel en fare for at dette siste året kan bli lite utfordrende, et slags antiklimaks i BA-graden. Et mulig alternativ kunne være å anbefale studentene å studere lingvistik og språkfag parallelt, slik at de begynner på språkfaget f.eks. i 3. semester. (Det kan likevel være et problem her at noen emner er på 10 poeng, og andre på 15.)

Pensum

På BA benyttes det hovedsakelig lærebøker som pensum. Dette er anerkjente innføringsbøker fra internasjonale forlag, som brukes på tilsvarende studier over hele verden. Derimot er det lite eller ikke noe artikkelstoff på BA-studiet. Dette følger av strukturen med vekt på introduksjonskurs.

I ett tilfelle kunne man lure på om pensum kanskje er i minste laget. I emnebeskrivelsen for LING125 (Morfologi) står det at "Pensum er kapittel frå lærebøker og artiklar, på til saman omlag 150-200 sider." Dette virker beskjedent for et emne som ikke er veldig teknisk.

I LING111 (Syntaks) står det i emnebeskrivelsen "Særleg tek ein føre seg trekkbaserte grammatikkar." Jeg forstår dette som grammatikkmodeller av typen Lexical Functional Grammar og Head-driven Phrase Structure Grammar. Det som nå er pensum presenterer førstnevnte, hovedsakelig i en forenklet versjon. Å bruke Lexical Functional Grammar virker som et fornuftig valg, ikke minst på bakgrunn av den lokale forskningstradisjonen og de enestående datalingvistiske ressursene som er bygget opp i fagmiljøet. Det må likevel sies at det hadde vært verdifullt om studentene også kunne få et innblikk i chomskyansk syntaks, ikke minst av hensyn til videre lesing av faglitteratur.

Noen av emnebeskrivelsene har en påfallende formulering om engelsk pensum. På emnesidene til LING111 (Syntaks) og LING116 (Semantikk) står det "Sidan pensum omfattar ein del framandspråkleg litteratur, spesielt på engelsk, blir lesedugleik i engelsk tilrådd". LING122 (Språk og kognisjon) har noe lignende. Dette virker lite meningsfullt. På et lingvistikstudium, i likhet med mange andre studier, vil normalt alt pensum være på engelsk. Dette er noe studentene må venne seg til. Erfaringsmessig går det relativt greit, og det er fare for at en formulering om at det nødvendig med spesielt gode engelskkunnskaper, kan skremme usikre ungdommer. Hvis man likevel vil advare f.eks. utenlandske studenter med svake engelskkunnskaper, burde det stå rett frem i beskrivelsen av selve programmet (og ikke under tilfeldige enkeltemner) at pensum er på engelsk.

Undervisning

Det ser ut til å være en konvensjon om at alle emner skal ha én dobbeltime i uken. Også LING123 (Språk og data) og LING251 (Språkvariasjon i tid, rom og samfunn med bacheloroppgåve) har én dobbeltime i uken, selv om begge er på 15 poeng. For LING111 (Syntaks) og LING251 står det i emnebeskrivelsen 3 timer per uke, men det ser ikke ut til å bli praktisert.

Både lærere og studenter ga uttrykk for at de kunne ønske seg mer tid til oppgaveløsning, eventuelt i egne grupper. Men dette er naturligvis et ressurspørsmål. Det må

også sies at det er ganske sjenerøst å ha 10-poengs introduksjoner med en dobbeltime i uken i hver av de grunnleggende systemdisiplinene.

Obligatorisk aktivitet

De fleste emnene har en obligatorisk aktivitet, men LING111 (Syntaks), LING121 (Fonologi) og LING125 (Morfologi) har faktisk ingen. Det eneste som står er at "Studenten skal levere inn ei pensumliste til godkjenning". Men samtidig er det oppgitt hva pensum er, og det er ingen valg, så dette gir ikke mening. En obligatorisk oppgave gir god læringseffekt, og det virker lite hensiktsmessig å ikke ha det på disse viktige introduksjonskursene. (Muligheten for obligatorisk aktivitet er nevnt, men ikke fulgt opp i emnerapporten for LING111 høst 2017.)

Emnerapporter

Det er 9 emner på BA-programmet. I følge reglene skal alle emner evalueres hvert tredje år. Man skulle derfor forvente 3 evalueringer av BA-emner per år. Men i Studiekvalitetsbasen er det én rapport fra 2017 (LING111), én fra 2015 (LING250), og én for 2014 (LING116). Jeg vet ikke hva som er grunnen til dette - kanskje det har å gjøre med omstruktureringen av programmet, hvor flere emner ble lagt ned, og andre opprettet.

Oppmøte

Både ansatte og studenter sier at oppmøtet til undervisningen ikke er så godt som man kunne ønske på BA-kursene. Det er likevel en del variasjon mellom de enkelte emne. Dette er erkjent som problem, men øyensynlig ikke mye diskutert. Dårlig fremmøte ser ut til å være et vanlig problem uavhengig av program og fakultet og universitet, som det neppe finnes noen enkel løsning på. Enkelte programmer har kurs med krav om et visst fremmøte (f.eks. 75%) for at man skal få lov å gå opp til eksamen. En mellomløsning kan være å legge inn en form for obligatorisk aktivitet som krever at studentene er til stede i enkelte timer.

Eksamen

BA-programmet har relativt mye bruk av skoleeksamen. Dette er naturlig, ettersom skoleeksamen vanligvis egner seg godt for introduksjonskurs. Men både ansatte og studenter ga uttrykk for at de hadde sans for alternative eksamensformer, ikke minst hjemmeoppgave med veiledning. Det ble imidlertid også påpekt at dette er ressurskrevende.

Studentene nevnte den veilede hjemmeoppgaven i LING116 (Semantikk) med ettefølgende muntlig eksamen som et eksempel på en evalueringsform som fungerte godt. Det ble også sagt at LING251 (Språkvariasjon i tid, rom og samfunn med bacheloroppgåve) burde hatt mer veiledning, ikke bare av skrivingen, men også av emnevalget for BA-oppgaven.

Eksamensoppgaver

Jeg har fått tilsendt et utvalg eksamensoppgaver. Oppgavene i systemdisiplinene vurderer jeg som gode. Det er tradisjonelle oppgavetyper med både kunnskapsspørsmål og spørsmål om anvendelse av teorien, i analyse og problemer. Oppgavene i de andre disiplinene er nokså annerledes - de er mangedelt, med et stort innslag av flervalg og automatisk poenggivning. Dette ser spennende ut, men jeg har ikke kompetanse til å vurdere dette nøyere.

Sensur

Jeg har fått en oversikt over vurderingsordning og sensorordning for hvert enkelt emne i programmet. Det kommer her frem at programmet bruker ekstern sensor ikke bare på de emnene der det er påkrevd etter universitetets regler, men også på enkelte emner der det ikke er påkrevd. Det er ikke klart for meg hvordan disse emnene er valgt ut.

Det er slående at det er veldig få klagesaker.

Jeg har selv vært ekstern sensor på BA-programmet flere ganger (riktignok noen år tilbake), og har erfart at tradisjonen på programmet er grundig og samvittighetsfull evaluering

Karakterer

Hver eksamen på BA-programmet har stort sett et karaktergjennomsnitt på B eller C. Det er likevel enkelte avvik, særlig for semestre med få oppmeldte (som øyensynlig har vært semestre uten undervisning). 84,4 % av eksamenene på BA har fått C eller bedre, 60,8% har fått A eller B. Det er svært lite stryk. Dette er gode resultater som vitner om kvalitet.

Gjennomføring

Jeg har ikke fått tall som direkte viser frafall og gjennomføring. Men det er uansett klart at antall avlagte eksamener ser svært bra ut. Det er jevnt over flere studenter på BA-ennene enn det er studieplasser på programmet - et klart tegn på kvalitet.

Utveksling

Det har vært lite studentutveksling i perioden. Én student har reist ut, mens noen få tilreisende har tatt enkelte emner.

Læringsutbytte

Det er et par mindre punkter under Læringsutbytte som ikke ser ut til å være reflektert direkte i studieopplegget. Under Kunnskaper er det et kulepunkt om at kandidaten

"har kunnskap om språkvitskapens historie, tradisjonar, eigenart og plass i samfunnet"

I egenrapporten sies det at dette ivaretas i innføringene i systemdisiplinene (mens det tidligere var et eget emne). Selv om det kan være et visst innslag av nyere faghistorie her, er det i praksis en grense for hvor stor plass det kan få. Jeg er derfor usikker på om dette punktet kan sies å være ivaretatt i studiet. Når det er sagt, synes jeg ikke egentlig det er et problem. Faghistorie er neppe påkrevet å prioritere i et BA-studium. Det kunne passe bedre på MA, og dette punktet er fulgt opp senere i rapporten.

Under Generell kompetanse er det et kulepunkt om at kandidaten

"kan formidle sentralt fagstoff som språkvitskaplege teoriar, problemstillingar og løysingar både skriftleg og munnleg"

I egenrapporten vises det her til skrivingen av BA-oppgaven. Det dekker ikke "munnleg", og virker også ellers uheldig. Begrepet formidling brukes gjerne om å viderebringe forskningsresultater til allmennheten. (Hvis det ikke er ment slik, burde det brukes en annen

uttrykksmåte.) Det står ingenting i emnebeskrivelsen for LING251 om at BA-oppgaven skal ha en slik innretning. Det virker heller ikke ønskelig at den skulle ha det, for det måtte gå på bekostning av fagligheten. Øvelse i formidling kunne heller gis gjennom obligatorisk aktivitet på andre emner.

Grunnlag for videre studier

Et eget punkt jeg er bedt om å svare på, er følgende: "Kor godt fungerer bachelorprogrammet som grunnlag for vidare studium, t.d. til masterprogrammet i logopedi?"

Det er klart at BA i lingvistikk gir et svært godt grunnlag for videregående studier i lingvistikk ved UiB eller andre steder. For å gjenta et mindre punkt som allerede er nevnt: Noe kjennskap til chomskyansk teori vil nok ofte være forutsatt i praksis på videregående studier i lingvistikk.

Når det gjelder andre slags videre studier, er det veldig vanskelig å si noe generelt. I forhold til logopedi er situasjonen noe kompleks. (Jeg har her snakket med et par personer med kjennskap til logopedistudiet ved UiB fra begge sider av kateteret.) Det er klart at studenter fra lingvistikk har stor nytte av sine forkunnskaper på logopedistudiet. På den annen side har ikke BA-studiet i lingvistikk den faglige profilen som ville vært optimal ut fra et logopediperspektiv. Men det spiller liten rolle i akkurat denne sammenhengen, for MA-programmet i logopedi ved UiB tar opp studenter med helt ulike faglige forutsetninger (helsefag, pedagogikk, spesialpedagogikk, lærarutdanning, barnehagelærerutdanning, psykologi eller lingvistikk). Det vil si at studentene har så ulike forutsetninger at de må lære "alt" på studiet. Det er derfor ikke slik at hensynet til logopedistudiet kan eller bør være styrende for hvordan lingvistikkstudiet skal se ut. (Logopedistudiet i Oslo har helt andre opptaksregler, og lingvistikkstudenter er ikke aktuelle her.)

Digital eksamen og ny læringsplattform

De ansatte ga uttrykk for noe blandede synspunkter på Inspira, men reaksjonene var i hovedsak positive. Det ble sagt at det er et greit verktøy, det er en stor fordel å slippe å lese håndskrevne besvarelser, og det er fint at hele prosessen foregår på maskin. Systemet er relativt fleksibelt, og tillater f.eks. automatisk retting av oppgaver med multiple choice. Men det var også klager over at systemet hadde vært vanskelig å sette seg inn i, og at man måtte bruke mye tid på det. En mangel som ble spesielt trukket frem, er at det er umulig å skrive fonetiske tegn i Inspira.

Studentene syntes det var greit med Inspira. Men også de trakk frem problemet med fonetiske tegn.

De ansatte hadde både positive og negative reaksjoner på Mitt UiB, men egentlig ingen veldig sterke synspunkter. Det ble sagt at systemet var forvirrende og uoversiktlig, men det ble også sagt at det er bedre enn det forrige.

Studentene hadde heller ikke sterke synspunkter på Mitt UiB. Noen av dem hadde ikke noe å sammenligne med. Noen lurte på forholdet mellom webmail og Mitt UiB i universitetets kommunikasjon. Det ble også sagt at diskusjonsmulighetene i Mitt UiB burde utnyttes bedre.

Konklusjon

Omstruktureringen fra to til ett BA-program ser ut til å ha vært vellykket. Hovedinntrykket av programmet er bredde og grundighet. De grunnleggende systemdisiplinene har fått god plass, samtidig som det også er disipliner som ikke alle lingvistikkstudier vektlegger, som

psykolingvistikk og datalingvistikk. Det gjennomgåtte materialet viser med all tydelighet at dette er et program som holder høy kvalitet. De små kritiske bemerkningene jeg har gitt, rikker på ingen måte ved dette.

MA-programmet i lingvistikk

Generelt

Forrige gang studietilbudet ble evaluert, var det to spesialiseringer på MA: allmenn lingvistikk og datalingvistikk. Muligheten for spesialisering i datalingvistikk er nå lagt ned, men det er fortsatt ett emne i datalingvistikk.

I presentasjonen av MA er det angitt en ”Fagleg profil”, men her ramses de fleste disipliner opp, unntatt datalingvistikk. Slik studiet nå er, er det emner i moderne grammatisk og semantisk teori, eksperimentell psykolingvistikk, og datalingvistikk. Dessuten er det et kurs i språkvitenskapelig skriving, ett i vitenskapsteori og ett i metode (de to sistnevnte var ett kurs, som nå deles opp). Jeg ser emnene i skriving, vitenskapsteori og metode som et verdifullt tillegg til de ordinære teoriemnene. De vil både være perspektivgivende og nyttige i forhold til MA-oppgaven og senere arbeid. Hovedinntrykket er et godt og solid program som gir et godt grunnlag for senere forskning og annet arbeid.

Når man ser på de MA-oppgavene som er innlevert i perioden, er det tydelig at de teoretiske emnene LING305 (Moderne grammatisk og semantisk teori) og LING306 (Eksperimentell psykolingvistikk) følges opp i oppgaver. I den nedlagte datalingvistikkspesialiseringen ble det også skrevet flere oppgaver, men det er ikke klart for meg om man regner med at LING310 (Datalingvistiske modeller og bruksområde) vil bli fulgt opp i oppgaver i den nye MA-strukturen. LING310 gir nå et visst inntrykk av å ha en svakere tilknytning til resten av studiet. Det følger opp LING123 fra BA, men man kan lure på om studenter med BA fra andre universiteter vil ha de nødvendige forutsetningene for LING310.

Valgfrihet

Studentene har ikke noen valg mellom emner på MA. Ideelt sett kunne man tenke seg at et MA-studium burde struktureres slik at studentene fikk et valg mellom flere kurs for å ta emner som støtter opp under arbeidet med oppgaven. Men det er ikke slik det fungerer i praksis. Andre MA-programmer på fakultetet har også lite valgfrihet, f.eks. er det ikke noe valgfrihet på MA i fransk og spansk. MA-programmer i HF-fag er jevnt over nokså små, med begrensede ressurser og få studieplasser. Ressurshensyn alene tilsier at det må bli lite valgfrihet.

Et annet viktig moment er at det er få studenter. På MA i lingvistikk er det 5 studieplasser. Hvis studentene alltid skulle kunne velge mellom flere emner, ville man få veldig få studenter på hvert emne.

Når dette er sagt, kunne det vært ønskelig med i alle fall et element av valgfrihet. En mulighet kunne være at enkelte emner på f.eks. nordisk eller engelsk kunne vært godkjent i lingvistikkprogrammet. (Lingvistikkprogrammet i Oslo godkjenner at studentene tar inntil 20 poeng forhåndsgodkjente emner fra andre programmer.) En annen mulighet er at man kunne samarbeide om emner for mer enn ett program. (Men det kan da være et problem at noen emner er på 10 poeng, og andre på 15.)

Pensum

Pensum på MA er mye basert på forskningsartikler, noe varierende etter emnets natur. Så langt jeg kan vurdere dette, er pensumlistene preget av god forskningslitteratur som krever sitt av leseren. Jeg har likevel noen kommentarer til enkelte emner her:

- LINGMET (Vitskapsteori og metode for språklege mastergradar) deles så vidt jeg forstår slik at metodeemnet er felles med språkfag, mens vitenskapsteorien bare er for lingvistikk. Dette innslaget av vitenskapsteori ser jeg som svært verdifullt i et allmennlingvistisk studium. Men gjennomsnittsalderen på artiklene på pensumlisten må sies å være noe høy.

For å følge opp en kommentar til BA-studiet: Dette kunne være en naturlig plass for noe faghistorie (jeg tenker da primært på nyere faghistorie). Det vil være en måte å følge opp et punkt under "kunnskapar" i "læringsutbyte", der det sies at kandidaten

"kan analysere lingvistiske problemstillinger med utgangspunkt i lingvistikken historie, tradisjonar, eigenart og plass i samfunnet".

- LING305 (Moderne grammatisk og semantisk teori) har også noe høy gjennomsnittsalder på pensumartiklene. Det er også et spørsmål om emnebeskrivelsens krav om 500 sider er i minste laget på 15 poeng med 3 timer per uke.

- LING311 (Metode for språklege mastergrader) har denne formuleringen på semestersiden:

"Litteraturlista kan vere samansett av om lag 2/3 fellespensum og 1/3 individuelt pensum valt i samråd med studenten sitt eige institutt og i tilknytning til det språket studenten studerer. Pensum er omlag 400 sider og omfattar innføringar i språkvitskapleg metode og illustrerande artiklar."

Det er ikke klart for meg hvordan opplegget med individuelt pensum fungerer - det har kanskje sammenheng med den obligatoriske oppgave eller semesteroppgaven. Emnebeskrivelsens krav om 400 sider pensum på 10 studiepoeng kan virke noe snaut, særlig når bare 2/3 av dette er felles for studentgruppen. (Jeg går ut fra at bøkene på pensumlisten leses i utdrag.)

- Enkelte pensumlister opererer med et skille mellom obligatorisk og anbefalt eller frivillig lesing. Det er prisverdig å forsøke å få studentene til å lese mer, men jeg er usikker på hvordan dette fungerer i praksis. Mitt inntrykk er at ikke-obligatorisk pensum er lite vanlig ved norske universiteter. Det reiser også et spørsmål om hvordan kjennskapet til ikke-obligatorisk pensum skal telle i evalueringen av eksamen.

Undervisning

Det ser ut til å være en konvensjon at et emne skal ha én uketime per 5 studiepoeng.

På emnesidene finnes denne standardformuleringen: "Om det melder seg færre enn fem studentar til eit emne kan instituttet innføre redusert undervisning .." Jeg går ut fra at dette ikke praktiseres. Det ville i så fall vært katastrofalt for et program med fem studieplasser.

Eksamen

MA-ennene har stort sett veiledet semesteroppgave som eksamensform. På semestersiden for LINGMET står det riktignok ingenting om veiledning, men på LING311 står det at det er veiledning. På DASP307 er det en todelt mappe, øyensynlig uten veiledning. (For sistnevnte står det i emneskrivelsen at hver del skal være mellom 600 og 1200 ord - dette er så lite at jeg lurer på om det er en trykkfeil.)

Veiledet semesteroppgave er en god eksamensform. Den gjør det mulig å utnytte semesteret godt, og studentene lærer mye på denne måten. Men den er ressurskrevende.

Sensur

Jeg har fått en oversikt over vurderingsordning og sensorordning for hvert enkelt emne på MA-programmet. Det kommer her frem at programmet bruker ekstern sensor når det er påkrevd etter universitetets regler, og dessuten i et par tilfelle der det ikke er påkrevd.

Karakterer

Karakternivået må sies å være godt. I perioden 2015-17 var det 83 % som fikk C eller bedre på eksamen. 67% fikk A eller B. På MA-oppgaven i lingvistikk hadde 67% C eller bedre. 60% fikk A eller B.

Gjennomføring

Jeg har ikke fått tall som direkte viser frafall og gjennomføring. Men antall avlagte eksamener ser rimelig ut i forhold til antall studieplasser, selv om det er vanskelig å vurdere når det er små tall.

Emnerapporter

Det er 6 emner på MA-programmet. I følge reglene skal alle emner evalueres hvert tredje år. Man skulle derfor vente seg 2 evalueringer av MA-emner per år. Men det er ikke det man finner i Studiekvalitetsbasen, der er det bare én rapport fra 2015 (LING305). Jeg vet ikke hva som er grunnen til dette. Kanskje det har å gjøre med omstruktureringen av programmet, hvor flere emner ble lagt ned, og andre nyopprettet.

Konklusjon

Også på MA-nivå ser omstruktureringen fra to til ett program ut til å ha vært vellykket. Det nye programmet gir inntrykk av å være et godt og solid program, som gir studentene et svært godt grunnlag for senere forskning og annet arbeid med språk. Det ser ut til å være god sammenheng mellom emner og masteroppgaver og de ansattes faglige spesialiteter. Det gjennomgåtte materialet viser med all tydelighet at dette er et program som holder høy kvalitet. De små kritiske bemerkningene jeg har gitt, rikker på ingen måte ved dette.

Avslutning

Allmenn lingvistikk står i en særstilling i språkvitenskapen, både nasjonalt og internasjonalt. Det er et fag som er forskningsorientert og forskerrekrutterende. Til tross for dette har

lingvistikk tradisjonelt vært et lite studium med begrensede ressurser, og det er bare UiO utenom UiB som har BA og MA i lingvistikk (mens UiT har MA).

Lingvistikkmiljøet ved UiB er lite. Likevel klarer de ansatte å drive programmene på en god måte. Men det har sin pris. Programmenes egenrapport opplyser at "arbeidstidsregnskapene går mot 1000 timer [..] utover normert undervisningsarbeid per person".

Oslo 25.5.2018

Helge Lødrup